

et stort Huus istedetfor de to smaa, kunde han af denne Grund forlange, at hans Nabo skulde exproprieres, istedetfor at han selv skulde gaae ind paa bennes Salgsbetingelser; det er dette og ikke Andet, der her ligger for.

Der er reist et Spørgsmaal — thi de øvrige ere efter min Formening klart fremsatte og besvarede af den første ærede Taler, men det forekommer mig, at han mindre havde sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt — om Betydningen af det Servitut, som hviler paa visse Eiendomme, og i en væsentlig Grad paa alle dem, som der her er Spørgsmaal om at expropriere. Om ikke Andet skulde holde os tilbage fra at give denne Lov vor Tilslutning, saa maa alene Betragtningen heraf gjøre det. Dersom der ikke her er Spørgsmaal om Fæstningsvæsenet, dersom det ikke er til Fæstningsværkernes Gavn, at Expropriationen forlanges; men der derimod derved gaaes ud fra den Forudsætning, at Fæstningen ophører, saa ophører Servitutet af sig selv; gaaer man i Lovens ud fra noget andet Synspunkt, saa savnes det i Lovens; man vil ikke med en Expropriationslov som denne kunne tillade, at der tages Hensyn til Servitutet, thi naar man kommer med denne Lov i Haanden, er det forsvundet; dette er ogsaa en Grund, hvorfor vi ikke kunne modtage Lovens, for ikke at forvirre dette Spørgsmaal, og navnlig kunne vi ikke tage imod de Bestemmelser, der ere satte ind i Lovens, hvor det seer ud, som om Skjønsmænd skulde kunne have en Mening derom. Jeg siger: hverken Skjønsmændene eller Domstolene behøve her at paakalbes, thi Sagen er ganske simpel. Servitutet er et håardt Paalæg, som er gjort i Fæstningens Navn, og som er vedligeholdt langt udover den Tid, det efter de forhaandenværende Omstændigheder burde vedligeholdes, idet det i sin Tid er blevet pålagt under fra de nu stedfindende ganske forskellige Omstændigheder, og nu kun opretholdes som en Indskrænkning et Aand paa Eiendomme, hvortil man ikke længere kan see nogen Grund. Skulde vi derfor nu give vort Mende til, at Eiendomsbesidderne behandles paa en saadan Maade? Nei, det skulle vi ikke. Fra første Dreblik har jeg sagt, at denne Maade

at behandle Folk paa kunne vi ikke give vor Tilslutning; lad os derfor af Høflighed lade Lovens gaae til anden Behandling og af Pligtfølelse ikke nogeninde lade den komme videre.

Oppermann: Jeg maa tilstaae, at jeg aldeles ikke kan tiltræde den Betragtning, som blev gjort gjældende af den ærede sidste Taler. Han kaldte Servitutet et håardt Paalæg, som var gjort i Fæstningens Interesse, men vedligeholdt langt ud over den Tid, hvori det efter de forhaandenværende Omstændigheder var nødvendigt — jeg troer usiagtigt at have gjengivet hans Tanke (Tscherning: Ja!). Det er imidlertid ikke noget håardt Paalæg, som er gjort disse Eiendomsbesiddere i Fæstningens Interesse, naar vi betænke, at dette Servitut er affjæbt de daværende Eiere, at de, der i sin Tid eiede disse Grunde uden Servitut, have af Staten faaet Weberlag derfor, og om de Folk, der senere have kjøbt Eiendommene og benyttet dem under andre Omstændigheder og Forhold, som idelig maatte opbriste Grundringen hos dem om dette Servituts Bestaaen — jeg siger, om disse senere Eiere desuagtet have været taabelige nok til at danne sig den Forestilling, at de engang i sin Tid for Intet vilde faae den Værdi-Forskjel, som vil ligge i, at Servitutet ikke længere hviler paa Eiendommene, vedkommer ikke os. Det vilde være et høist ubilligt Hensyn at tage, og jeg er sikker paa, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) paa andre Omvaader vilde være meget nøiesende med, at ikke en saadan Begrebsforvirring indsmugledes. For mig stiller Sagen sig saaledes, at vi her have liggende for os et Forslag til at faae et uklart og indviklet Forhold klaret; jeg tør ikke benægte Muligheden af, at vi kunde faae det klaret paa en anden Maade, end Lovforslaget foreslaaer; jeg seer imidlertid ikke denne anden Maade, men Muligheden skal jeg som sagt ikke benægte, og kan Nogen paavise os en bedre Maade, skal jeg naturligvis gjerne gaae ind derpaa. Set maa jeg imidlertid holde fast, at jeg nemlig vilde ansee det for at være i allerhøjeste Grad uheldigt, om vi ved denne Sags Behandling skulde give en forkeert Definition paa